

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. (Štev.) 25

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
21. JUNIJA (JUNIO) 1956

V službi nasilja in zločinov

V Svobodni Sloveniji smo v zadnji številki poročali o prevratu, ki so ga pristaši prejšnjega režima poskušali izvršiti 9. t. m. v Argentini. Odločen nastop vlade osvobodilne revolucije je to preprečil. Glavni organizatorji prevrata so bili po predpisih obsednega stanja obsojeni na smrt. Smrtna obsodba nad njimi je bila tudi izvršena. Po vsej republiki je bilo že v dopoldanskih urah naslednjega dne vzpostavljeno normalno stanje. Redno življenje se je povsod razvijalo naprej. Tako se je na zunanje zaključil ta dogodek. Kmalu bi šel v pozabo, če oblasti ob tej priložnosti ne bi bile dobile v roke načrtov, ki jih imajo pripravljene komunisti za Argentino, pa tudi za ostale ameriške države.

V Svobodni Sloveniji smo svoj čas poročali kako veliko važnost so začeli poklanjati nosilci svetovnega komunizma Južni Ameriki. V Moskvi so že pred leti določili visoko kom. osebnost, ki je imela samo nalogo organizirati in spopolnjevati komunistične stranke v posameznih južnoameriških državah, da bi jih tako čim bolj usposobili za izvedbo komunistične revolucije, kadar bi za to napočil ugoden trenutek. Te svoje prave načrte so sovjetski komunisti seveda maskirali tudi z raznimi ponudbami za podelitev gospodarske pomoči južnoameriškim državam.

Novim sovjetskim komunističnim načrtom v Južni Ameriki so prilagodili svoje delovanje tudi argentinski komunisti. Da bi svojo nalogo lahko čim bolj varno opravili, so storili tu isto, kar delajo tudi drugod. Pomešali so se med peronista. To so storili tem lažje, ker so jim bili isti najbližji po svojem delovanju zlasti v zadnjih letih. Saj je bila pod prejšnjim režimom v Bs. Airesu prva sovjetska industrijska in gospodarska razstava na ameriških tleh. Tako so komunisti dosegali razne vplivne položaje, s katerih so utrjevali svojo organizacijo. To delo so nadaljevali tudi po zrušitvi prejšnjega režima. Sedaj so začeli seveda nastopati kot največji poborniki svobode in demokracije. Svoje politične nasprotnike so začeli proglašati za “nacistične fašiste”. Ves čas so pa delali samo na to, kako bi zrušili tudi to vlado in se končno sami postavili oblasti.

Vse to je odkril zadnji ponesrečeni poskus državnega prevrata v Argentini. V delovni sobi predsednika republike so si lahko domači in inozemski časniki na lastne oči ogledali zaplenjene načrte za izvedbo revolucije. Iz njih je razvidno, da je ves prevratni načrt v tehnični izvedbi slonel čisto na komunistični osnovi: na terorizmu, nasilju, požigih, množičnih pokolih in ustrahovanju prebivalstva. Za vsak del Bs. Airesa, za vsako njegovo ulico so bili določeni terenci s točno označenimi nalogami. Na določen znak bi morali s posebnimi napadalnimi oddelki napasti javna poslopja, cerkve, kat. kolegije in privatne hiše svojih političnih nasprotnikov ter jih zažgati. Istočasno bi obstale v mestu vse elektrarne, ustavili bi se vodovod in ves promet. V tem trenutku bi nastopili oddelki morilcev ter bi začeli opravljati svoj krvavi posel. Obširne likvidacijske pole vsebujejo imena vseh ministrov, visokih državnih funkcionarjev, častnikov, cerkvenih dostojanstvenikov, prvakov demokratičnih političnih strank, ravnateljev kolegijev, menihov in političnih nasprotnikov komunizma in peronizma. Vsi ti so bili določeni za pokolj. Na seznamu za likvidacijo je bila tudi vsa družina pok. predsednika generala Lonardija. Za sorodnike pomorjenih žrtev je bilo določeno, da jih morajo aretirati in spraviti na varno, kjer jih bodo imeli za talce. Gotovo, je, da bi bili tudi vse te pobili.

Vse to je razvidno iz zaplenjenih “strateških načrtov”. Za nas, ki smo preživeli komunistično revolucijo v Sloveniji in poznamo delo terencev ter oznovcev, nič novega. Komunisti delajo po vseh deželah tako. Za ameriško javnost pa, ki takih komunističnih zločinov doslej še ni poznala, ker jih ljudje še niso občutili na lastni koži, je bilo to doslej težko verjetno. Sedaj je tudi ta javnost pod silnim vtisom strahotnih komunističnih načrtov, ki so predvidevali požig precejšnjega dela

POLITIČNA MORALA IN KOMUNISTI

Vprašanje, ki je ostalo nerešeno, pa je svetovna publika nanj še povsem pozabila, je problem severne in južne Koreje. Po razburkanih mesecih vojaških operacij, ki so pokazale praktično vrednost Organizacije Združenih Narodov — vsaj takrat je svobodni del te organizacije dokazal potrebo in koristnost take organizacije — je zaradi Trumana, ki je najprej pravilno presodil položaj in izpeljal uspešen odpor, pozneje pa zaradi strahu pred posledicami, ki jih ni hotel predvidevati, ta odpor spravil na ničlo, prišlo do nečastnega premirja za svobodni svet. Na stotisoče žrtev svobodnih narodov je bilo potrebnih samo za to, da je komunizem obdržal to, kar je že imel in še pridobil, če že ne na ozemlju pa na prestižu, ki ga je bil nekaj tednov prej še povsem izgubil.

Sedanji položaj ameriških oboroženih sil, ki varujejo južno Korejo, predstavlja tipično stanje, kakršnega komunisti skušajo obdržati ali pa ustvariti širšem sveta s svojo mirovno ofenzivo. Vojaške oblasti na Koreji in v ameriškem Pantagonu se sprašujejo, kako dolgo bodo morale še mirno čakati z zastarelim orožjem, medtem ko komunisti gradijo svoje sile neovirano in s tem nemoteno kršijo določila premirja. Glavna pritožba ameriških vojaških oblasti je ta, da komunisti nemoteno uvažajo najmodernejše orožje v severno Korejo, v glavnem reakcijska letala, medtem ko ameriškimi vojaškimi oddelkom v južni Koreji ni dovoljeno oboroževanje, ker se pač v Washingtonu hočejo držati mirovnih določil.

Ob premirju pa sta se obe strani zavezali k zmanjšanju vojaških sil kmalu po prekinitvi sovražnosti.

USA imajo tri možnosti na izbiro: 1) začeti vojno proti severni Koreji; 2)

ponovno oborožiti že obstoječe vojaške oddelke v južni Koreji in s tem kršiti premirje; 3) še naprej čakati in gledati.

V izvedbi prvih dveh postavk bi bile USA povsem osamljene, ker se jim zavezniki ne bi pridružili. Na ponovno sprožitev vojne sploh nihče ne misli. Pač pa v Pentagonu preučujejo možnost ponovne oborožitve južne Koreje z modernim napadalnim in obrambnim orožjem. Če bodo generali napravili dovolj hrupa, bo ameriško javno mnenje verjetno to zahtevalo.

Položaj na Koreji pa kljub temu ni ravno kritičen, ker ga je mogoče spreminiti v korist zapadu v najkrajšem času, če bi komunisti poskušali novo invazijo. Razlika je le v tem, da komunisti ne čutijo nobenih moralnih obveznosti, kakor to velja za svobodni svet. Komunisti morejo mirno sedeti in se rogati narodom, ki jim njihov moralni čut ne dovoljuje popravljjanja takih položajev, kakor je ta na Koreji.

Na širšem svetovnem pozorišču morejo komunisti predlagati in sklepati pogodb, katerih posledice bodo podobne položaju na Koreji. Poskušali so to že storiti na področju atomskega in navadnega orožja. Poskušali so to že storiti tudi pri vprašanju evropske varnosti. Kitajski komunisti so to že storili z ženevsko pogodbo o vračanju ameriških vojnih ujetnikov. Nekaj so jih poslali domov, ostale pa zadržali za nadaljnje trgovanje za dosego višjih političnih pogajanj, iz katerih si hočejo ustvariti nov material za svojo uničujočo propagando.

Komunisti so se okoristili z željo zapadnega sveta po miru na Koreji in bodo to znova storili vsak trenutek v mrzli vojni, če dobijo priliko za to.

Popoln sporazum med Titom in Moskvo

Titov obisk v Moskvi se bliža h koncu. Objavili so, da je dosegel popoln sporazum z Bulganinom, Hruščevim in drugimi sovjetskimi državniki glede pojačanja odnosov med komunističnima strankama Jugoslavije in ZSSR.

Titov govornik je časnikiarjem v Moskvi objavil, da bodo podrobnosti o novem sporazumu, s katerim so enkrat za vselej odpravili trenja med obema komunističnima strankama, objavljene v skupni jugoslovansko sovjetski izjavi v najkrajšem času.

Govornik je tudi objavil, da je imel

mesta Bs. Aires in pokolj na deset in desetisoče nedolžnih ljudi samo zato, ker so politični nasprotniki peronizma in komunizma. Sedaj ve tudi ameriška javnost, da komunisti nikdar ne nastopajo z odkritimi načrti, ampak vedno zamaskirani z nacionalizmom. Tako so bili tudi v Argentini določeni za napadalne oddelke člani biv. Alianze, moštvo so sestavljali nacionalisti in peronisti, v ozadju pa je bil vedno komunist. Ta je bil glava, ta je vodil vso akcijo. Za sedaj so komunisti hoteli doseči, da bi se Peron vrnil in da bi se obnovil njegov režim. Naslednja stopnja pa bi bila že njihova, t. j. prevzem in združitev vse oblasti v komunističnih rokah.

Iz zaplenjenega gradiva pa je tudi razvidno, da sledovi za priprave zadnjega upora v Argentini vodijo v inozemstvo. Od tam ni prihajal v Argentino samo denar za teroriste, ampak v inozemstvu je bil tudi izdelan načrt za državljansko revolucijo. To potrjuje zveza istočasnih izgrediv in stank v nekaterih južnoameriških državah s prevratnim načrtom v Argentini. Kolikor so mogli dosledaj ugotoviti, je vso akcijo vodila od zunaj ena in ista oseba. Katere narodnosti je, še niso mogli dognati. Podrobnosti v sestavi načrta potrjujejo, da je to gotovo v Evropi izšolani komunistični terorist. Spričo vsega tega zadnji prevratni poskus v Argentini po izjavi predsednika Aramburuja izgublja lokalni značaj in zadobiva obeležje dobro pripravljenega načrta za miniranje obstoječega stanja na precejšnjem področju ameriške poloble.

Zadnji dogodki v Argentini pa so tudi znova potrdili koliko je verjeti komunistom. Med tem, ko iz Moskve vsemu terorističnega načrta.

Fué honrada la memoria de los caídos el 16 de Junio de 1955

En todas las unidades del ejército, la marina de guerra y la aeronautica, fué honrada el 16 de Junio la memoria de los caídos de las fuerzas armadas en los sucesos revolucionarios del 16 de Junio de 1955.

La ceremonia principal del ejército consistió en una misa que se realizó a las 11, en el comando de la primera división motorizada de Palermo, con asistencia del titular de ese Departamento de Estado, general Arturo Ossorio Arana, y el comandante en jefe del ejército, general Francisco José Zerde.

Asistieron al acto altos jefes y oficiales y delegaciones de la aeronáutica militar, la marina de guerra, así como también de las distintas unidades y reparticiones del Gran Buenos Aires.

En el mismo día se realizó también un acto recordatorio en el Panteón Naval de la Chacarita en memoria del vicealmirante Benjamín Gargiullo, uno de los jefes del recordado movimiento.

En los templos de Buenos Aires se realizaron también cultos especiales en desagravio y reparación por el incendio de las iglesias y de la Curia Arzobispal.

Počastitev spomina padlih žrtev dne 16. junija 1955

V vseh enotah vojske, vojne mornarice in letalstva so bile dne 16. junija t. l. spominske slavnosti za padle žrtve argentinskih oboroženih sil v revolucionarnem podvigu dne 16. junija 1955.

Glavna spominska slavnost je bila v Buenos Airesu na poveljstvu 1. motorizirane divizije v Palermu. Ob enajsti uri je bila za padle maša na prostem. Navzoč je bil minister za vojsko general Artur Ossorio Arana s spremstvom ter šef generalnega štaba general Francisco José Zerde. Prav tako so, se udeležili maše vsi člani častniškega zbora, odpo-

slanstva vojne mornarice in vojnega letalstva ter določeni oddelki posameznih vojaških enot buenosaireske garnizije.

Na pokopališču Chacarita je bila istega dne prav tako spominska slavnost pred Mornariškim panteonom, kjer počivajo posmrtni ostanki enega od voditeljev lanske junijske revolucije, viceadmiral Benjamín Gargiullo.

Po buenosaireskih, cerkvah so bile tega dne tudi zadostilne pobožnosti ob obletnici, odkar je podivjana druhal po mestu požigala cerkve ter nadškofijsko kurijo.

munistični odpadnik. Prvič v zgodovini sovjetske kom. stranke se je zgodilo, da bo njen Centralni komite priredil tujemu gostu tak banket. Tujim dopisnikom pristop na banket ni dovoljen, ker pri-

IZ TEDNA V TEDEN

Titov obisk v Moskvi je zaradi redkosti poročil iz ZSSR — ker tam ni svobode tiska, o obisku ni novic, kakor smo jih bili vajeni iz Grčije, južne Azije, Abesinije, Egipta, Anglije in Francije — stopil v svetovnem časopisju v ozadje in pričakujejo le skupno uradno izjavo državnikov obeh komunističnih držav, ki pa vsekakor ne bo vsebovala nobenih podrobnosti, iz katerih bi se moglo povsem pravilno sklepati o posledicah, ki jih bo rodilo ponovno jugoslovansko - sovjetsko prijateljstvo. Zaradi Titovih dosedanjih izjav, od katerih je bila najbolj zgovorna tista, ki jo je izrekel v Soči ob črnem morju: “V Sovjetski zvezi se počutim kakor doma, ker smo pač člani ene in iste socialistične družine”, je ameriško zunanje ministrstvo povabilo Titovega poslanika v USA Lea Mateša na 40 minutni razgovor, v katerem je zahtevalo od njega jasno izjavo, na kateri strani stoji sedaj Jugoslavija: pri zavezniški ali pri ZSSR. Leo Mateš take jasne izjave ni mogel dati, ker ni dobil iz Beograda potrebnega pojasnila. Mlajši sin ameriškega zunanjega ministra Dullesa Avery je postal jezuit. Avery Dulles je pred leti prestopil v katolicizem ter mu je prejšnjo nedeljo newyorški nadškof kardinal Spellman podelil mašniško posvečenje v kapeli katoliškega vseučilišča Fordham. Pri slavnosti je bil navzoč njegov oče, ki je presbiterijaneec.

Splošne parlamentarne volitve so imele prejšnjo nedeljo v dveh južnoameriških državah: V Peruju in Boliviji, kjer so letos prvič glasovali tudi anafabeti. Končni rezultati še niso znani.

Angleška vlada je še bolj zapletla problem Cipra, ko je izgnala poglavarja grške pravoslavne cerkve v Angliji arhimandrita Kalinikosa Maceriotisa, ki je moral z letalom odpotovati v Atene. Izgon je povzročil znova veliko nezadovoljstvo v laburistični opoziciji v Londonu in pri grški vladi v Atenah. Grška vlada je zaradi postopanja brit. okupacijskih oblasti na Cipru vložila v ZN pritožbo proti Angliji, v kateri jo obtožuje, da je napravila iz Cipra eno samo veliko koncentracijsko taborišče in da si hoče preko otoka zavarovati izključno svoje petrolejske koristi na Blaznem vzhodu. Grška pritožba je povzročila v ZN globoko vznemirjenost. Na Cipru divja teror EOKA-e naprej. Po nesreči je bil pred dnevi ubit ameriški vicekonzul ter je grška vlada izrekla ameriški vladi obžalovanje. V problem Cipra se je verjetno vmešala sedaj tudi ZSSR, ki je doslej previdno stala ob strani. Novi sovj. zun. minister Šepilov je namreč

najavil svoj obisk v Atenah na povratku iz Egipta in Bližnjega Vzhoda v ZSSR.

Iz Egipta se je umaknil zadnji britanski vojak 13. t. m. ob 6:25 zjutraj. S tem trenutkom je prenehala 74 letna britanska vojaška okupacija Egipta, za katero so uporabljali do 85.000 vojakov. Za upravo in oskrbo sueškega prekopa ostane tam še do 1. 1968 ok. 4000 britanskih civilnih strokovnjakov, ko bo Egipt prevzel popolnoma v svoje roke to važno prometno žilo. Uradna proslava konca brit. okupacije je bila v ponedeljek, 18. t. m., kateri je prisostvoval sovj. minister šepilov in so prvič javno pokazali novo oborožitev egipčanske vojske s komunističnim orožjem iz Českoslovaške.

Zdravje se Eisenhowerju hitro vrača. Čeprav je še vedno v bolnišnici, vendar že opravlja svoje redne vsakdanje posle. Odklonil je vabilo iz ZSSR, da bi prišel na obisk v Moskvo ob priliki sovjetskega dneva letalstva ves ameriški vrhovni vojaški štab. USA bo tja poslala samo vrh poveljnika ameriškega letalstva Twinninga, za katerega zahteva, da mu pustijo prsto potovanje po ZSSR. Iz Moskve na to zahtevo niso odgovorili. Eisenhower trdi, da od obiska Twinninga zavise obiski drugih ameriških vojaških poveljnikov v ZSSR. Dulles se je na tiskovni konferenci ponovno ukvarjal s Hruščevim govorom proti Stalinu in je ugotovil, da je Hruščev dejansko kritiziral samo osebne lastnosti bivšega diktatorja, ne pa njegove zunanje politike. Adenauer je imel v Washingtonu konferenco z Eisenhowerjem ob njegovi bolniški postelji. Po razgovorih sta oba državnika ugotovila, da se v svojih pogledih na različna svetovna vprašanja povsem strinjata in pozvala ZSSR, da naj se tudi ona v bodoče drži svojih mednarodnih obveznosti. Francoski zun. minister Pineau je v Washington prišel na razgovore s svojim ameriškim sovrstnikom predvsem zaradi vprašanja severne Afrike in sovjetskih posegov v ta ranljivi del zavezniške obrambe južne Evrope.

Na poslanski volitvah na Nizozemskem so z enim sedežem večine zmagali laboristi ter so tako drugo mesto obdržali poslanci katoliške ljudske stranke. Komunisti so od štirih dosedanjih sedežev v parlamentu izgubili dva.

Sestanek predsednikov vseh ameriških držav, ki ga je pripravljala panamski predsednik, je bil zaradi Eisenhowerjeve bolezni odložen za nedoločen čas.

Birma v Mendoza

V nedeljo, 3. junija, smo doživeli Slovenci v Mendoza spet slovesen in pristen praznik za vso našo tukajšnje skupino. Imeli smo birmo in prišel je v ta namen med nas k skupni slovi. maši v kapeli pri sestrah frančiškankah tukajšnji škof monsignor Alfonz Marija Buteler.

Ob 10 dopoldne so ga pred vhodom v kapelo pričakale naše narodne noše. Mali pa pogumni Bajdov Mihec mu je spregovoril po špansko pristrčno dobrodošlico: "Srea vseh slovenskih otrok v Mendoza so danes polna veselja, ker Vaši Ekscelenci izrekamo najpristrčnejšo dobrodošlico, ko prvokrat prihajate med našo slovensko skupino v svojem visokem dostojanstvu pastirja sv. Cerkve in nam v zakramentu sv. birme prinašate milosti in darove sv. Duha. Čutimo se visoko počaščene za Vašo navzočnostjo in Vas prav pristrčno pozdravljamo. Iz vsega srca se Vam zahvaljujemo za Vašo izredno naklonjenost ih očetovsko dobrohotnost."

Po teh pozdravnih besedah je Prevzvišenemu izročila šopek nagljev Nemačičeva Majda, nakar se je v spremstvu narodnih noš med slovesnim petjem podal v svetišče. Pristopil je takoj nato k daritvi sv. maše, med katero mu je zbor prepeval slovenske pesmi. Po končanem evangeliju je Prevzvišeni imel na navzoče kratek nagovor, ki ga zavoljo njegove pomembnosti prinašamo v podrobnem izveščju. Govoril nam je sledeče misli:

"Dragi moji sinovi! Govoril Vam bom prav počasi, da me boste mogli vsi razumeti. Vaš sedanj primer je zelo sličen primeru izvoljenega ljudstva v stari zavezi, ko so Izraelci 40 let živeli v puščavi. Bog jih je spremljal in jim dal mane, da so se mogli preživljati, a vendar je v njih živela želja po obljubljeni deželi. Tudi vi živite sedaj v deželi, ki je bogata, a vaše oči so obrnjene v domovino. In je prav tako in mora tako biti.

In kakor so v puščavi Izraelci imeli mano, tako imate tudi vi, sinovi moji, tu sedaj božjo hrano, ki pa je vse močnejša in bogatejša, kot pa je bila Izraelcem mana. Imate Kristusa, ki je vaša moč in tudi vaše upanje za vašo ljubljeno domovino. S to ljubeznijo do svoje domovine pa dajete vsemu svetu tudi prelep vzgled. Poučen vzgled ste naroda, ki je zakoreninjen v svojih narodnih in verskih tradicijah. Dežela, v kateri sedaj prebivate, je po svojih tradicijah še mlada; zato ji še marsikaj manjka, česar vi naravno pogrešate.

Neizmerno sem srečen, dragi moji sinovi, ko vas gledam zbrane okoli vaše ga dušnega pastirja, ob katerem ohranjate krščanske navade svojih dedov in v njih vzgajate tudi svoje najmanjše. In glejte, da tem tradicijam tudi ostanete zvesti!

Kristus je v svojem zemeljskem življenju dvakrat jokal in nam dal prvi krat ob mrtvem truplu Lazarjevem vzgled prijateljske, drugikrat ob pogledu z višine na svoje mesto Jeruzalem po zgled domovinske ljubezni. Zatorej tudi vi vedite, da so vaše solze svete, kadar jokate zavoljo vaše domovine. Prav je, da Vas vse svet vidi. Vso pravico imate, da jočete!

To sv. mašo bom daroval za vašo domovino. S tem vam pač dajem največ, kar morem dati kristjanom, ki jočejo za svojo domovino. Cerkev mi sicer nalaga veliko dolžnost, da bi danes moral maševati za svoje tukajšnje škofljane; a mi tudi daje možnost odložiti to dolžnost na jutrišnji dan. Zato bom danes daroval to sv. mašo za vašo domovino, ne za moje škofljane. Stori pa bom to iz vsega srca rad, vi vsi pa se mi pri sv. daritvi pridružite.

Ponavljam pa vam, sinovi moji: ostanite svojim svetim tradicijam zvesti; ne smete popustiti niti za las. Pa še to vedite: Bogu se nič ne mudi. Zanj pride vse ob svojem času. Tako bo prav gotovo tudi za Vas in za vašo domovino ob pravem času prišla slava Kristusovega kraljestva! Amen".

Ganljive, globoko presunljive in pomembne so bile besede cerkvenega kneza, ki so nam vlivale nove tolažbe in vžigale novega ognja ljubezni do naših najdražjih svetinj. S tem globljim doživetjem se je zato vsa slovenska čreda v Mendoza zgrnila med sv. mašo ob obhajilni mizi in izročala usodo našega naroda v roke Vsemogočnega.

Po končani daritvi je monsignor takoj opravil obrede zakramenta sv. birme, ki ga je podelil 29 slovenskim otrokom. Med petjem mogočne hvalnice se je končno Prevzvišeni v špalirju narodnih noš in deleč blagoslov navzočim podal iz cerkve.

Ob koncu gorniške sezone

Bariloče, 5 junija.

Jesen je letos v Patagoniji izredno lepa. Samo po grebenih gorá je nametlo nekaj snega, do Tončkovega jezera prideš tako rekoč po suhem in tudi zoperni jesenski dež se ni pojavil.

Ob toplem popoldnevu sestavljam torej to — le kratko gorniško kroniko.

Kot pravi suha in nepotrjena vest iz Nepala, ki jo je razširil radio po republiki, tudi druga argentinska ekspedicija na Dhaulagiri ni imela sreče. Po pravici povedano, se je v argentinskih gorniških krogih vedno dvomilo v Huertov uspeh. Ko bodo rezultati podrobneje znani, bom kaj več o tem napisal, saj so čitatelji — planinci gotovo radovedni, kako se je druga argentinska odprava zaključila.

Ker so medtem švicarji, ki so se v dveh navezah povzpeli na Everest, in tako ponovili pot Hillaryja in Tensinga, "zavzeli" tudi Lhotse (8.4) je zdaj prav Dhaulagiri najvišji še nedoseženi vrh na zemeljski krogli.

V Andih je letošnje poletje prineslo več pomembnih dogodkov.

Govorice o novem ameriškem sedem-tisočaku so vzbudile razumljivo pozornost in domnevni kandidat za to čast — Ojos del Salado v severni Puni — je doživel različne obiske. Čilski vojniki — planinci so prvi dosegli oddaljeno goro in potrdili vest, da je Ojos del Salado ne pa Aconcagua najvišja točka Amerike. Ko se je ekspedicija vrnila, so ji pripravili v Santiagu zmagoslaven sprejem. Toda Club Andino de Chile je smatral za potrebno priliti nekaj vode v splošno navdušenje. "Revista Andina" prinaša uradno objavo pomembne planske ustanove, ki podčrtuje že znano nezanesljivost barometerskih višinometrov, povdarja, da so vsi udeleženci ekspedicije odšli že iz Santiaga trdno prepričani, da je Ojos del Salado višji kot Aconcagua in zaključuje, da bo do nadaljnjega in dokler trigonometrična mreža ne ugotovi točne višine, Klub zapu-pal "resnost in znanstveni pripravljenosti" Poljakov, ki so se l. 1937 prvi povzpeli na problematično goro in obmejni čilsko-argentinski komisiji, ki daje višino 6.870 m.

Poleg Čilencev je posetila Ojos del Salado Rehbitscheva družba, v kateri je sodeloval Jorge Domicelj, sin znanega buenosaireskega industrijalca g. Domicelja in o kateri je "Sv. Slovenija" že poročala. Kot zadnji so prišli planinci iz Catamarke in dosegli enega stranskih špirov te zanimive gorske skupnjne.

V mendoških gorah so se mladi poljski plezalci iz buenosaireskega Centra Andino udeleževali v pogorju La Jaula, o katerem trdi Dinko, da očituje prav dolomitske značilnosti. Kot slišim, so poljski fantiči opravili v tehničnem pogledu izredno temeljito delo.

Iz južnih And je zabeležiti troje pomembnih storitev.

Nejprej so Buenosairesčani ponovili vzpon na San Lorenzo (3.610) najvišji vrh argentinske Patagonije, kamor so l. 1943 prvi pristopili salezijanec De Agostini, pokojni H. Schmoll in švicarski vodnik Hemmi.

Dalje je znani himalajski gornik H. W. Tilman po poročilih čilskega tiska obiskal s tremi drugimi Angleži južne čilske fjorde na višini Lago Argentino. Izgleda, da je Tilmanu uspelo prekoračiti v vsej dolžini belo pustinjo kontinentalnega ledu in se vrniti nazaj do Tihega morja. Če so časopisne vesti (ki jih je treba vedno jemati z rezervno) točne, so Angleži dosegli jezerske vode na vzhodni strani Kordiljere in to bi pomenilo prvo resnično športno prečenje ledenega oklepa južnih And.

Tretji, nedvomno najpomembnejši dogodek: stari De Agostini je povedel močno italijansko odpravo na Ognjeno zemljo, kjer so italijanski plezalci rešili enega izmed "problemov" južnih And, ko so se povzpeli na ledeno goro Monte Sarmiento, ki jo neprestano zakriva oblake in megle. Poleg Sarmienta so Italijani odnesli tudi Monte Italia v Kordiljeri Darwin.

V Bariločah samih je bilo gorniško delovanje razmeroma skromno. Doga-

Ena misel nam je bila po teh globokih besedah Prevzvišenega v veliko uteho in novo okrepitev naše verske ter narodne zavesti: Najsi smo še tako daleč v tujem svetu, naša Mati sv. Cerkve čuti z nami; priznava in razume upravičenost naše domovinske boli in, čeprav tuji po rodu, imamo vendarle tudi v tujini kot udje Kristusovega mističnega telesa povsod brate v Kristusu.

dek sezone pomeni ponovitev vzpona na Slovenski zvonik. Ta plezalski čin verjetno zaključuje približno petletno razdobje, v katerem so slovenski skalaški skupaj s Sontagom in Lantschernerjem ter nekaterimi starejšimi člani CAB-a (Meiling, Neumeyer, Schmoll) predstavljali jedro bariloškega gornštva. Nove sile se dramijo in stopajo v ospredje.

V turističnem pogledu so bariloške gore v zadnjem poletju doživele izredno velik obisk. Club Andino dovršuje ob Tončkovem jezeru "Zavetišče Frey", ki je zdaj pod streho in bo prihodnje poletje verjetno že začelo obratovati. Žal pa so stene letos zahtevale tudi eno smrtno žrtev. Na Catadralskem Glavnem stolpu se je smrtno ponesrečil seminarist Clemensó.

Slovensko planinstvo dobiva vedno jačji dotok iz prestolnice. V sodelovanju z vodnikom Bertonclem in z nekaterimi drugimi Bariločani so opravili buenosaireski slovenski andinisti nekaj prav lepih vzponov. Tako sta bila Miha Smersu in Marko Martelanc na Mednarodnem vrhu Tronadorja (3475 m) nekateri drugi pa na Pico Argentino. Dr. Truden si je privoščil južno steno Cerro Bonete in daljše prečenje gorskih gre-

benov na Lago Jacob. Večje število članov SPD je obiskalo Catedral, Lopez in Lago Jacob. Ne smem pozabiti naših najmlajših andinistov, med katere štejeta Tomaž Kralj, ki se je temeljito razgledal po vzhodnih tronadorjevih grebenih in ledenikih, in Robert Petriček ml. ki je opravil plezalno turo na Punta Lührs v Lopezu.

In nazadnje še o bariloških Slovenceih! Dosti smo hodili, a žal je nekaj najaktivnejših članov, ki so jih zgrabile gospodarske in družinske skrbi, prenehalo s planinskim udejstvovanjem. Ta in oni je celo pokazal hrbet deželi jezer in se odpravil v Capital, kjer padajo bajne pesosi kar z neba. O tistih, ki smo ostali, ne bom dosti zapisal, ker večinoma nimamo posebnega interesa, da bi naše običajne izlete zabeležili. V ospredju ostaja vsekakor Dinko Bertoncclj in omenjam dve njegovi turi, ki imata večji pomen. Smer čez južna po-bočja Lanina (prvenstvena, z Meilingom) in prav tako prvenstveni enodnevni samotni podvig iz campinga na vrh Tronadorja in nazaj. Upamo, da bo tudi tu mladina počasi zrastle in nadaljevala naše delo. Pot Slavka Bavdaža na Punta Refugio naj bi nam v tem oziru dala nekaj upravičenega upanja.

VA

BRALI SMO...

"POTREBA SREDJENE AKTIVNOSTI HRVATSKE EMIGRACIJE"

V Buenos Airesu izhaja hrvatski mesečnik "Slobodna Riječ". V številki z dne 1. junija t. l. je objavil pod gornjim naslovom članek, ki se v prevodu glasi takole:

"Nedavno se je vršil v Rimu kongres italijanskih svobodnih sindikatov — Sindicati liberi dei lavoratori italiani i Unione sindacale italiana". Ob tej priložnosti je bilo več konferenc, na katerih so govorili delegati posameznih od komunizma zaslužnjenih držav. Tako je v imenu Jugoslavije govoril dr. Živko Topalović, znani velikosrbski šovinist. Na kongres ga je poslal Mednarodni center svobodnih sindikalistov s sedežem v Parizu."

V naslednjem odstavku "Slobodna Riječ" ugotavlja, da je to tipičen slučaj kako hrvatska emigracija dopuša, da v imenu Hrvatov govore Srbi, nato pa piše članek nadaljuje takole:

"Nedavno sta prispela v Buenos Aires dva predstavnika katoliških organizacij, ki bodo imele septembra meseca v Rimu kongres, na katerem bodo govorili o položaju narodov v državah, ki so jih zaslužnili komunisti. V tej organizaciji prav tako ni Hrvatov, ampak "jugoslovanske" katolike predstavljajo Slovenci! Mnenja smo, da bi hrvatski katoliki, zlasti pa hrvatska katoliška inteligenca, morali pravočasno ukreniti, da bi oni zastopali svoj narod na rimskem kongresu. Ne smemo dovoliti, da bi nas še nadalje zastopali Srbi in Slovenci! To ni samo proti pravilno pojmovanim hrvatskim koristim, ampak nas ponižuje tudi kot narod. Danes niti sudanski črnci ne dopuščajo, da bi drugi govorili v njihovem imenu, pa da bi tisoč let stari hrvatski narod ne mogel sam nastopati in braniti svojih koristi? Treba je samo hoteti in se ne dati zadržati od kakršnih koli ovir, zlasti pa ne od neresnih očitkov, da nimamo mandata za obrambo in širjenje hrvatskih teženj in koristi. Obratno, vsak Hrvat, zlasti pa izobraženec, je pred svojo vestjo in pred zgodovino dolžan neumorno delati v okviru svojih možnosti in sposobnosti, da bo končno tudi Hrvatski zasijalo sonce neodvisnosti in svobode."

Tako hrvatska "Slobodna Riječ".

* * *

Smatramo, da smo zaradi pravilne informiranosti bralcev in zaradi resnice dolžni gornjemu članku dodati naslednja pojasnila odnosno ugotovitve:

"Slobodna Riječ" pravi, da sta nedavno prispela v Buenos Aires "dva predstavnika katoliških organizacij". Res je to. Bila sta to gg. Konrad Sieniewicz in J. Sleszynski, oba predstavnika Christian Democratic Union of Central Europe — CDUCE, t. j. Krščanske demokratske zveze za Srednjo Evropo. G. Sieniewicz je glavni tajnik Krščanske demokratske zveze, g. Sleszynski pa odgovorni urednik v španščini tiskanega biltena Información Democrática Cristiana. Oba sta bila na službenem potovanju po nekaterih državah Južne Amerike, z namenom, da vzpostavita stike s posameznimi krščansko - demokratskimi strankami v teh državah.

V Krščansko - demokratski zvezi za Srednjo Evropo — CDUCE — so pa včlanjene in združene izključno le krščansko - demokratske stranke Srednje Evrope in sicer: Poljske, Čehoslovaške, Litve, Madžarske, Latvije in Slovenije, katere vodilna politična stranka — Slovenska ljudska stranka je bila pred vojno v domovini edina krščansko demokratska stranka na ozemlju Jugoslavije. Hrvatje v letih pred vojno niso imeli politične stranke na osnovah krščansko demokratskih strank in je tudi danes nimajo, ker je Hrvatska Pučka Stranka že mnogo let pred vojno sama prenehala delovati in obstojati, njeni člani so se pa pridružili večinski hrvatski stranki HSS. Zato po pravilih Krščanske demokratske zveze za Srednjo Evropo Hrvatje v njej niso zastopani. Pač pa so Hrvatje zastopani v drugi mednarodni politični zvezi, to je v International Peasant Union, t. j. — v Mednarodni kmečki zvezi. To pa zato, ker so imeli pred vojno v domovini in imajo še danes v izseljenstvu svojo vodilno stranko Hrvatsko seljačko stranko in so preko te stranke povezani v mednarodno organizacijo k m e č k i h strank. Hrvate zastopa v International Peasant Union predsednik HSS g. dr. Vladko Maček. Kot član njenega glavnega odbora je podpredsednik IPU.

"Slobodna Riječ" omenja tudi "kongres v Rimu, na katerem bodo govorili o položaju narodov v državah, ki so jih zaslužnili komunisti". Tudi ta stvar zahteva pojasnila. V Rimu bo meseca septembra res kongres, pa ne kongres "katoliških organizacij", ampak Mednarodni kongres krščansko-demokratskih strank. Na tem kongresu se bodo zbrali predstavniki Nouvelles Equipes Internationales, to je Zveze kršč.-demokratskih strank Zahodne Evrope. Prišli bodo tudi predstavniki Krščanske demokratske zveze za Srednjo Evropo CDUCE in tudi predstavniki Južnoameriške krščansko - demokratske zveze, katere sedež je trenutno v čilskem Santiagu. Prisostvovali mu pa bodo tudi delegati

Novi podlistek Svobodne Slovenije

NAŠIM NAROČNIKOM IN BRALCEM!

Konec julija ali začetek avgusta bo Svobodna Slovenija začela priobčevati nov podlistek. Bo to roman, ki ga je napisal emigrant, begunec med drugo svetovno vojno, po vsem svetu znan pisatelj, čigar dela so prevedena v vse svetovne jezike.

Avstrijec Franc Werfel, po rodu Žid, je moral potem, ko je Hitler prišel na oblast, bežati iz domovine. Umaknil se je v Francijo. Leta 1940 po so nemške armade zasedle Francijo in junija je Francija kapitulirala. Franc Werfel je bežal v nezasedeno Francijo in skušal priti v španijo. Ni se mu posrečilo. Nemški agenti so lovili tudi po nezasedeni Franciji svoje emigrante in Werfelni vedel, kam naj gre. Nekdo mu je svetoval, naj se skrije v Lurdu. Res je našel tam skrivališče in v času najhujše stiske se je azobljubil, da bo napisal, če pride živ iz Francije, zgodbo male Bernardke, kakor jo je imel priložnost spoznati za časa svojega bivanja v Lurdu.

Ko so nemške čete zasedale Jugoslavijo v aprilu 1941, je Werfel že bil rešen in živel v Kaliforniji v USA. Dokon-

ARGENTINA

Obletnica smrti grala Belgrana je v Argentini posvečena narodni zastavi. Včeraj v sredo so bile po vsej Argentini razne slavnosti, na katerih so se spominjali 136 obletnice smrti ustanovitelja narodne zastave grala Belgrana. Tega dne so vojaški novinci tudi položili prisego narodni zastavi.

Predsednik general Aramburu je dopisniku ameriške agencije, Copley News Service Russell-u Brines-u izjavil, da ima v načrtu sestanke s predsedniki in prvaki demokratskih političnih strank, da bi od njih zvedel mnenje glede določitve dneva za bodoče volitve. Med tem so prvaki političnih strank sami med sabo razpravljali o datumu za prihodnje parlamentarne volitve v Argentini, pa se niso mogli zediniti med seboj. General Aramburu je začel s konzultacijami v torek popoldne.

Predsednik republike je sprejel večjo delegacijo iz severnih provinc. Prosila ga je za ustanovitev univerze za provinco Corrientes, Chaco, Misiones in Formosa.

Podpredsednik republike kontraadmiral Isaak Rojas se je v nedeljo zvečer moral podvreči v mornariški bolnišnici operaciji za slepičem. Med operacijo in nekaj časa po operaciji se je mudil v tej bolnišnici tudi predsednik republike gral Aramburu z ministrom za mornarico kontraadmiralom Hartungom.

Vlada je izdala nov zakon o univerzah. Po njem uživajo vseučilišča popolno avtonomijo.

Biv. gral Raul Tanco, eden od voditeljev izjalovljenega prevratnega poklusa v Argentini, se je s šestimi uporniki zatekel na privatno stanovanje veleposlanika republike Haiti v mestu Vicente Lopez. Med tem, ko je bil veleposlanik odsojen, je v njegovo stanovanje prispela skupina oboroženih mož ter nasilno odvedla biv. grala Tanca in ostale upornike. Na cesti je izpraznila kolektiv, ter je nato vse upornike z njim prepeljala na vojaško poveljstvo. Ko je veleposlanik republike Haiti zvedel za ta dogodek, je v zun. ministrstvu vložil protosno noto zaradi kršitve teritorialnosti. V imenu vlade se mu je opravičil državni podtajnik v tem resoru. Skupno z veleposlanikom republike Haiti se se je nato podal v vojašnico, v katero so oboroženi civilisti prepeljali biv. grala Tanca in ostale upornike, ter so mu jih vse izročili, da jih je zopet lahko odpeljal na svoje stanovanje.

Po časopisnih poročilih je policija na podlagi zaplenjenega gradiva dosedaj aretirala že nad 700 ljudi, ki so bili zapleteni v priprave za zadnji prevrat. Med aretiranci so v glavnem komunisti in peronisti.

Politična komisija vladnega posvetovalnega odbora še nadalje preučuje osnutek novega zakona o političnih strankah.

nekaterih krščansko - demokratskih strank iz Bližnjega vzhoda, Vietnam itd. Dasi bo na tem kongresu tudi govorila o položaju katoliških narodov v deželah za železno zaveso, bo to le predvsem kongres Mednarodne krščanske demokracije.

Ker je Slovenska ljudska stranka kot krščansko demokratska stranka Jugoslavije včlanjena v Krščanski demokratski zvezi za Srednjo Evropo, pa tudi v Mednarodni zvezi krščansko demokratskih strank Zahodne Evrope, se bo kot krščansko-demokratska stranka udeležila tudi Mednarodnega kongresa krščanske demokracije v Rimu.

čeval je že tudi svojo zaobljubo: Pesem o Bernardki. Njegovo delo je vzbudilo silno pozornost v svetu. Saj je o Lurdu in lurskih dogodkih po zgodovinskih podatkih pisal svetovno znan pisatelj in Žid.

Pesem o Bernardki ni samo umetnina. Za nas vse je tudi pričevanje nekoga, ki je na svoj način doživel skrivnost Lurda, Vsem, ki jo bodo brali, pa naj bo uvod v proslavo stoletnice prikazovan v Lurdu februarja 1858.

Svobodna Slovenija obžaluje, da ne more obljubiti svojim bralcem ponatisa tega prelepega romana. Dobila je dovoljenje le za ponatis slovenskega prevoda v podlistku. Prevod je že priredil naš znan pisatelj Karel Mauser, čigar ime priča, da bo tudi slovenski prevod tega dela jezikovno in stilistično dovršen.

Vsem bralcem svetujemo, da izrežejo novi podlistek, saj bo ta roman vsakdo rad imel v svoji knjižnici. Bralce, ki niso naročniki pa pozivamo, naj si pravočasno naroče "Svobodno Slovenijo", da bo tudi njim mogoče izrezovati ta čudoviti roman.

Novice iz Slovenije

Na nedavnem občenem zboru Društva veterinarjev Slovenije je imel veterinarski inšpektor dr. Albin Sedej daljši referat o veterinarski službi v Sloveniji. V njem je navajal, da se je veterinarska služba v Sloveniji po vojni usmerila predvsem na preprečevanje in zatiranje živalskih kužnih vzrokov in parazitarskih bolezni, poleg tega pa je nudila strokovno pomoč tudi nekužno obolelim živalim. V ta namen so zgradili večje kurativne veterinarske ustanove, nekake veterinarske bolnišnice, v Ljubljani, Celju, Ptuj in Murski Soboti. V gradnji pa so še v Novem mestu, Novi Gorici in v Brežicah. Poleg tega pa posluje še manjše kurativne ustanove, nekake veterinarske ambulante, v Kočevju, Vipavi, Litiji, Mariboru, Kozjem in Lenartu. Vsi ti zavodi so tudi središča za umetno osemenjevanje živine.

Na pobudo slovenskih in hrvaških strokovnjakov za krompir je bila v Zagrebu konferenca Zveze kmetijskih zbornic. Na njej so ugotovili, da so leta 1954 pridelali v Jugoslaviji na površini 256.000 ha povprečno po 72 stotov krompirja na hektar. Letni pridelek krompirja ne krije niti minimalnih potreb. Strokovnjaki so ugotovili, da bi v Jugoslaviji lahko zvišali pridelovanje krompirja za 100%.

Umrli so. V Ljubljani: Valentina Kastelic, Edo Prinčič, Zdenka Klenka, Josip Butkovič, upokojenec, Janez Novak, trošarinski nadpaznik, Jaroslava Erzín, roj. Chlumecky, profesorica klavirja, Berta Babšek, roj. Likovič, uradnica v p., Jožefa Sadar, roj. Vene, Miroslav Ivanuša, komercialist pomorske trgovine, Franc Kopač, invalid, Franc Šepić, strojnik, Frančiška Jeglič, roj. Rozman, Alojzij Adamič, uradnik v p. in Jožef Zemlja, pos. in biv. gostilničar v Vrbi na Gor., Franc Verbnik, poslovođa Kmet. zadruga v Dovjem, Terezija Kajžar, roj. Volč v Ratečah - Planici, Ana Hermína Berlec, usmiljenka na Raki, Pavla Rant, roj. Copić v Polju, Marija Strah, upok. v Šentvidu, Anton Erbežnik v Polju, Pavel Kunstek, Julijana Tramšek, roj. Šteh, pos. in trgovka na Jesenicah, Bojan Hlebec v Kranju, Vladimir Kravos, upravnik Zavoda za soc. zavarovanje v Postojni, Janez Dovenik, žel. upok. v Dravljah, Zora Coklin, roj. Černetič v Celju, Vaso Potočnik, strojni tehnik v Žireh, Ana Prime, roj. Žitnik v Zalcu in dr. Janko Hafner, specialist za bolezni ušes, nosa in grla v Kranju.

V Sloveniji se je lani v elektrogospodarstvu smrtno ponesrečil vsak tisti delavec. Do nesreč je prišlo delno zaradi še pomankljivih varnostnih naprav, delno pa vsled nepravilnosti delavcev.

Slovinci v Argentini

BUENOS AIRES

Spominska proslava Društva Slovencev v počastitev padlih domobrancev in vseh žrtev komunistične revolucije bo v nedeljo 24. junija t. l. ob pol štirih popoldne v dvorani San José na ulici Azcuénaga 138 v Capitalu.

Društvo Slovencev vse slovenske rojake vljudo vabi, da se v obilnem številu udeležijo proslave. Vstopnine ni. Ker je zaradi višje sile proslava morala biti preložena, so nastali dvojni stroški. Zato se bodo prostovoljni darovi za kritje stroškov hvaležno sprejeli.

Vse naročnike Svobodne Slovenije prosimo, naj plačajo čimprej naročnino Svobodne Slovenije za tekoče leto, če tega še niso storili. Tisti pa, ki nimajo plačane naročnine še za lansko leto, ali pa še celo za prejšnja leta ne, naj takoj nakažejo zaostalo naročnino. Višina neplačane naročnine je razvidna iz zadnjih opominov.

Vse naročnike opozarjamo na dejstvo, da je izdajanje lista združeno z vedno večjimi finančnimi izdatki, Svobodna Slovenija pa drugih dohodkov razen naročnine nima. Zato prosimo vse naročnike, da jo redno plačujejo in po možnosti prispevajo še v tiskovni sklad.

Bralni literarni večer Slov.

Kult. Akcije

Bil je to četrti zapovrstni večer sezone. Obsegal je dela kakor so sledila: gg. Jurčeca, gđc. Lavrenčičeve, Novaka,

Ali imaš denar in bi ga posodil na hipoteko? Hipotekarna posojila posreduje PROMET S.R.L. — 25 de Mayo 533/39, CAPITAL. T. E. 31 - 6435.

LOUIS DE WOHL

Zemlja je ostala za nami

"Mi je popolnoma vseeno kje leži krivda, gospod general," je kričal, ne da bi popolnoma skrušenega majorja pogledal. "Prosim vas, bodite tako ljubeznivi in me peljite takoj — takoj k moji hčeri. Ladja je moja. Jo bom dal že jaz odpeljati. Vi pa prevzemite skrb in odgovornost, da se ne bo nihče — nihče brez izjeme in to velja prav tako tudi za vas, gospod general, pri tem kaj z zadevo vmešaval. Nobenih fotografij, nobenih risb, nobenih preiskav in pregledov, ali pa pri Bogu, gospod general, vas bo strela iz Washingtona."

General je zarenčal na nesrečnega majorja. "Hitro nas povedite!"

Minuto kasneje pa je general videl, kako je strašni stari mož razprostrl roki in kako je vitka jokačoča in smejoča se deklica skočila v očetov objem. Čez Maksinino glavo je pogledal C. B. generala.

"Še dosedaj niste dali potrebnih povelj, gospod general," je zarenčal.

"To se bo zgodilo takoj," je hlastno zinil general in pozdravil. Pri tem je pa zapazil, da je imel C. B. solze v očeh.

Hitro je zaprl vrata za seboj in siknil majorju: "Izpusťte ostala dva, ampak hitro, človek božji!"

Odhitel je na letališče. Niti pol tu-

cata ni bilo v USA, ki bi si lahko privoščili napraviti si C. B. ja za sovražnika. In general z dvema zvezdama vse, kakor ni bil tako neumnen.

"Hvala Bogu, da ti je zopet bolje, očka," je zašepetala Maksina. "V tako velikih skrbih sem bila, odkar sem vedela, da so te morali prepeljati v kliniko..."

"O ti, moj ubogi otrok! Kaj pa govoriš? — Jaz pa v kliniki?"

"Da, Marmon mi je pripovedoval in..."

"Marmon?? Ali je ta tu?"

"Ne, ne, Marmon je na Fanu — hočem reči — na Marsu je."

"Marmon —" Strašna misel je prešinila starega moža. — "Maksina, pa se počutiš čisto dobro?"

"Pa kaj ti je, oče, da si tako čuden?" "Marmon naj bi bil na Marsu?" je vprašal C. B. potrt. "Iztrezi se, Maksina! Saj Marmon vendar ni odletel? Kako naj bi bil torej na Marsu? Le dobro premisli, Maksina, in mirno ter počasi premisli, še enkrat rečem."

Živčno se je zasmejala. "Saj te razumem, oče. Samo tole mi še hitro povej: ti sploh nisi bil v kliniki za živčno bole?"

"Jaz že ne," je odvrnil ves zmeden,

HIŠO NA VICTOR MARTINEZ BO TREBA IZPRAZNITI

Po požaru farne dvorane v župniji sv. Julije pred leti je postalo za to župnijo aktualno vprašanje postavitve nove dvorane. Temu problemu se je pridružila še potreba po zgraditvi nove farne šole. Za postavitev obeh objektov pa župnija potrebuje tudi svet, na katerem stoji hiša, v kateri po naklonjenosti pokojnih župnikov župnije sv. Julije Figalla in Sattija ter kardinala dr. Coppella imajo svoje prostore Društvo Slovencev, uredništvo in uprava Svobodne Slovenije, Dušnopastirsko pisarna, uredništvo in uprava Duhovnega življenja in Oznanilo ter ostale slovenske kulturne in verske organizacije ter stanovska društva.

Ko je farna dvorana pogorela, je sedanjí župnik pri župniji sv. Julije g. Gatti obvestil Slovence, naj začno misliti na lastne prostore druge, ker bodo sedanjí svet, na katerem stoji hiša na Victor Martinez 50, rabili za novo dvorano in farno šolo. V zadnjih dveh letih je posebni farni odbor že zbral precej denarja. Sedaj se je odločil, da bo začel zidati dvorano in šolo.

Preteklo sredo, dne 13. junija je župnik č. g. Gatti prišel na Victor Martinez 50 ter je obvestil č. g. direktorja Antona Oreharja in tajnika Društva Slovencev, g. Franca Perniška, da v imenu farnega odbora za postavitev dvorane in šole prosi ter želi, da Slovenci

izpraznijo vse prostore na Victor Martinez 50 v prehodnih tednih.

Takšen je položaj sedaj. Prostore v hiši na Victor Martinez 50, ki je bilo doslej središče organizirane slovenske protikomunistične skupnosti v Argentini, bo treba izprazniti. V novonastalem položaju bo treba storiti vse, da bo to središče obstajalo, delovalo in živelo še naprej. Pri rešitvi tega vprašanja naj sedaj sodeluje vsakdo, komur je še mar slovenska skupnost. Postavitev lastnih prostorov je sedaj aktualna tako kot še nikdar doslej.

Odbor za postavitev Slovenske hiše poziva vse rojake naj pokažejo isto razumevanje za Slovensko hišo kot so ga leta 1951 za slovensko semenišče, ko je prišlo iz San Luisa in ni vedelo kam naj se poda. Tedaj je semeniški spirital g. dr. Filip Žateč naslovil s priznane na slovenske rojake prošnjo: "Slovinci, pomagajte semenišču. Na cesti smo!" Prošnja ni bila zaman. Slovenci so v polni meri priskočili tedaj semenišču na pomoč in mu pomagali do danes v Adrogué-ju.

Če so rojaki tedaj tako velikodušno podprli akcijo za semenišče, naj pokažejo svojo narodno zavest s svojo pomočjo tudi sedaj, ko morajo vsa naša društva izprazniti hišo na Victor Martinez in si poiskati novo streho.

dití, ker bi jih bilo treba tudi prebrati, ne le slišati. Le to: Jurčecov odlomek iz Triptiha je napeto pisan, idejna barva pa se bo videla šele v celoti. Lavrenčičeva je brala troje mehkih, ženskih pesmi — bolj zase kakor za publiko. Novakova novela priča o širini in moči prijema. Papež je s svojo novo obliko in načinom revolucionar v dosedanjem pesništvu, Simčičeva novela pa je nova po vsebini, a nejasna po svoji ideji. Neprijetno mi je ob zapisu, da je bil ta večer v celoti od vseh dosedanjih literarnih večerov Slov. Kulturne Akcije najmanj učinkovit.

—jkc

RAMOS MEJIA

Proslava peških socialnih okrožnic Ob 65. letnici, odkar je bila izdana znamenita socialna okrožnica papeža Leona XIII "Rerum novarum" (15. maja 1891) ter ob 25. obletnici, ko je bila ob 40. letnici Leonove socialne okrožnice izdana druga velika socialna okrožnica papeža Pija XI "Quadragesimo anno" (15. maja 1931) sta priredila Družabna pravda in Krajevni odbor Društ-

va Slovencev v Ramos Mejia spominsko proslavo. Za to slavlje je bil oder lepo okrašen. Posebno pozornost so vzbujale velike slike socialnih papežev Leona XIII, Pija XI in Pija XII.

Proslavo je začel predsednik Krajevnega odbora DS v Ramos Mejia g. Aleksander Majhen s krajšim pozdravnim nagovorom. Za njim je nastopil Slovenski pevski zbor iz San Martina pod vodstvom svojega dirigenta g. Vinka Klemenčiča. Lepo in občuteno je zapel več slovenskih pesmi. Med drugim "Na nebu zvezde", "V triglavsko oziram se skalnato stran" in za zaključek še himno "Ti si, Peter, skala".

Pevskim točkam je sledila zborna recitacija fantov, nakar je povzel besedo govornik g. Maks Jan. V lepem in zgoščenem govoru je prikazal velik pomen obeh socialnih okrožnic papežev Leona XIII, in Pija XI. in njihov vpliv za rešitev socialnih vprašanj delovnega ljudstva. Za svoja temeljita izvajanja je žel splošno odobravanje.

Spominsko proslavo papeških socialnih okrožnic, kotere se je udeležilo nad

SPOMINSKA PROSLAVA DRUŠTVA SLOVENCEV

v počastitev padlih domobrancev in vseh žrtev komunistične revolucije

v nedeljo

24. JUNIJA 1956 OB 15.30 POPOLDNE

v dvorani San José na ulici Azcuénaga 138

Capital Federal

PO PROSLAVI SV. MAŠA V ZAVODSKI KAPELI

Vabi

DRUŠTVO SLOVENCEV

Vsak teden ena

TIHA LUNA JASNO SIJE

Davorin Jenko

Tiha luna jasno sije,
duh moj misli na svoj dom.
Srce zanjga strastno bije,
Bog ve, kdaj ga videl bom.
Vmes so hribi in doline,
vmes šumenje bistrih rek,
daleč, daleč so planine,
daleč Save je iztek.

Srečna zemlja mi domača,
drag mi zmir je tvoj spomin,
k tebi srce se obrača
sred težavnih bolečin.
Sred radostnega veselja,
ko se luna mi blešči,
biti mi je srčna želja
v krilu tvojem slednje dni.

O premila domovina,
ljubi moj slovenski kraj,
kjer je zibelj moja tekla,
bod' gomila moja kdaj.
Zate ljubav v srcu klije,
te osrečiti želi,
srce zvesto tebi bije,
k teb' kipe izdihljuje.

Kje so znanci in tovarši,
tju ne vidi jih oko,
kje prijatelji so in starši,
ki ljubili me gorko?
Daleč iz dežele tuje
k vam v naročje hrepenim,
srce v meni ne miruje,
vas še videti želim.

200 rojakov, so vsi navzoči zaključili stoji s petjem mogočne himne "Ti si, Petar, skala".

SAN JUSTO

Slovinci iz San Justa in okolice smo imeli v nedeljo 17. t. m. za padle domobrance in vse žrtve komunistične revolucije doma lepo spominsko proslavo. Ob deveti uri popoldne je imel za padle mašo z "Reši me" g. Janko Mernik. Pri maši je pel Slovenski kvartet. Ob petih popoldne je pa bila v župni dvorani spominska proslava. Začel jo je Slovenski kvartet s pesmijo "Hura". Sledila je recitacija po Koroščevi noveli Noč na Krki "Zakaj domobranci"? Mešani zbor je zatem občuteno zapel "Tam na vrtni gredi", sledila je kratka recitacija, nakar je mešani zbor zapel pesem "Oj hišica očetova". Spominski govor je imel g. Adolf Škerjanec - Igor. V njem se je toplo spominjal vseh padlih domobrancev in ostalih številnih žrtev komunistične revolucije. Poveljeval je njihovo žrtev, ki so jo doprinesli za svojo domovino ter polagal vsem na srce, naj ostane spomin nanje pri vseh vedno živ in svež. "Dekle, zakaj s' tak žalostno" je bila naslednja točka. Nežno pesem je imel na sporedu Slovenski kvartet. Sledila je deklamacija pesmi "Dekletova odpoved", Slovenski kvartet je pa lepo zapel še pesem Tiha luna. "Naši junaki," so bila občuteno podana deklamacija. S pesmijo "Oče mati", ki so jo peli vsi stoji, je bila lepo pripravljena spominska proslava zaključena.

"ampak Marmon. In on je ušel iz klinike. Kako naj bi torej prišel na Mars...?"

"Divu so ga prišli iskat — o moj Bog, očka, ne glej me tako, prosim te lepo. Čisto zagotovo, prav zagotovo ne — nisem znorela. Ne veš, kako sem srečna, da se je Marmon lagal. Je pa v resnici na Marsu. Divu so ga pripeljali tja. Fanudu — Marsovc, hočem reči. O moj Bog, kako naj ti vendar vse to razložim! In še to je le droben delec — kje neki sta vendar Chris in Brandeis? Saj razumem da meni sami ne moreš verjeti..."

"O. K.", je počasi dejal C. B. in se s silnim naporom prisilil, da je ostal miren. "Saj mi je jasno, da veš premnogo stvari, o katerih nimam pojma. Stvari, ki se mi morajo zdeti čisto nemogoče. Glavno je, srečno si prišla nazaj in zdrava si, kakor upam. Vsi ste prišli nazaj in to je najvažnejše. Vse drugo pa lahko počaka."

"Ne, ne, očka, prav nič ne more počakati. Takoj moraš govoriti s Chrisom in Brandeisom. Zemlja — vsa naša zemlja je v nevarnosti!"

* * *

Že nekaj ur so sedeli v velikanski, a skromno urejeni C. B. jevi delovni sobi v Armitage tovarnah. Prav gotovo ni bilo lahko dopovedati C. B. ju vse doživljaje in skušnje te ekspedicije. Brandeis je prevzel izrazito znanstveni del, Chris pa vse drugo.

C. B. je sedel kakor vkopan v svoj stol in nemo poslušal. Le tu in tam je prekinil pripovedovanje s kakim vprašanjem.

Zunaj pred vhodom v sobo je gorela rdeča luč. Pa tudi sicer ne bi mogel nihče vstopiti in motiti razgovora. V soboto popoldne so bili delavci in nastavljeni itak doma. Z letališča je C. B. takoj odpeljal Maksino v Park Avenue 577B, medtem ko sta Cary in Brandeis nadzirala prevoz ladje Argo nazaj v oddelek X v tovarnah Armitage. Torej nazaj tja, odkoder je Argo odletela. Neštevilni in izbrani inženirji in delavci, ki so pri tem pomagali, so hoteli vedeti vse mogoče, a odgovora niso dobili. Medtem je služinčad v Park Avenue sprejela Maksino, kakor običajno sprejme narod priljubljenega poglavarja. Samo Bella, njena osebna strežnica in prijateljica, se je upala vprašati, odkod neki Miss Maksina prihaja.

"Naravnost iz nebes," je smeje se odgovorila Maksina. Bella je bila ljubko mlado dekle in je menila: "Tako umazano pa v nebesih res ne more biti."

Končno največji užitek: spet se je mogla v redu kopati, spet posvetiti se svojemu običajnemu make — up, končno zopet obleči sveže zlikano obleko. Lasje in nohti so bili seveda še vedno hudo zdelani — toda C. B. je že godrnjal in hotel čim prej odbrzti nazaj v tovarno. In tam v očetovi pisarni je videla Maksina skozi velikansko okno kra-

sen sončen zahod. Pri tem pa si je ponovno dopovedovala sama sebi: Zopet, zopet sem na zemlji. In vedno, kadar si je to živo predočila, vedno jo je znova prevzemalo neugnano veselje.

"Tako je torej z zadevo," je zaključeval Chris. "Prav gotovo sem na desetine stvari pozabil omeniti, morda stotine — toda v glavnem veste sedaj, pri čem smo."

C. B. je globoko zavzihnil. Saj je vedno čutil zaničevanje do vseh tistih poprečnežev, ki so ali iz strahu pred nečim novim ali pa zaradi pomanjkanja fantazije skrili glavo v pesek, in se pri tem še bahali, kako so modri — Vse v resnici velike stvari so se skoraj vedno začele na popolnoma neverjeten način. In čim večje so bile, tem bolj neverjetne so se spočetka zdele. Tudi Marmona ni nagnal, ko je prišel k njemu s celestijem — poslušal ga je in pretehtal. Le malo dogodkov ga je že kot dečka tako razočaralo kakor dejstvo, da veliki Napoleon ni doumel ogromnega pomena parnega stroja, ko mu ga je predvajal Robert Fulton. Toda sedaj je bil prav sam na tem in še v težjem položaju: prebaviti mora, kar mu tu pripovedujejo in skušajo razložiti: štiri metre visoka misleča bitja — dve različni vrsti razumnih živih bitij na enem in istem planetu, morda celo tri vrste — potem visoki svet na Marsu — dobro, vse to bi človek še prenesel. Končno bi bilo pa v resnici mnogo bolj neverjetno, če

SLOVENCI PO SVETU

USA

Slovenski radijski festival v Chicagu je tudi letos odlično uspel. Obširen program je obsegal nastop treh pevskih zborov, štirih orkestror, plesalcev radijskega kluba ter solistov, recitacije in deklamacije. Predsednik radijskega kluba dr. Leskovar je izročil slovensko odlikovanje za leto 1956 "amerškemu kralju polk" Slovencu Francu Jankoviču. V govoru je poudarjal Jankovičeve zasluge za Slovence v Severni Ameriki, zlasti pa njegovo narodno zavednost. Bil je namreč prvi, ki je na televiziji od obale do obale prepeval slovenske narodne pesmi. To dela tudi sedaj v svojem lastnem televizijskem programu.

Po kulturnem programu je bila velika družabna prireditev.

AVSTRALIJA

Šestmesečna velika kampanja za Misl. Uredništvo in uprava Misl je začelo z novim letom z veliko šestmesečno kampanjo, ki ima namen doseči v tem času vsaj tisoč plačujočih naročnikov.

Poročili so se: V Melbourne-u: Jože Vičič in Kristina Miklavc, Silvo Miklavc in Justina Vadjal, Albin Sarazin in Anita Smajila, Slavko Košir in Vida Černigoj, Franc Cuzzolin in Marija Kruh, Ivan Burlovič in Bruna Jelenič. V Geelongu: Jože Gorup in Daniela Vi-

čič; V Sydneyu: Vladimir Vidic in Al-dona Bergrynas, Ludvik Kovačič in Ivanka Pibrovec, Grzina Franci in Lucy Billis, Jakob Kunčič in Jožefa Perko, Stanko Grmek in Zalka Cole, Ignacij Čau in Franciška Basa, Franc Tomažič in Justina Tomšič, Franc Pečar in Jožica Umer, Aleksander Jeglič in Marija Simenčič ter Dušan Saksida in Marica Bevc. V Brisbane: Ado Grilanc in Marija Vidigoj, Miroslav Celin in Rozina Iskra, Franc Breskvar in Emilija Smoljan; V Adelaide: Franc Flajnik in Pavla Skapin; V Burnleyu Ludvik Telban in Angela Ludvik.

Slovenski klub so ustanovili v St. Albans. Ustanovni občni zbor je vodil Florentini. Slovenski klub iz Melbourne-a so pa zastopali Abram, Peršič, Česnik in Potočnik. Za predsednika Slovenskega kluba je bil izvoljen Jože Vah, za podpredsednika Ivan Gerbec, za blagajnika Ivan Erjavec in nadzornik Cibej. Po končanem občnem zboru je nastopil slovenski mladinski pevski zbor pod vodstvom ge Vadjalove. To je bil prvi slovenski mladinski nastop v Avstraliji. Pri Murchisonu je utonil v jezeru Alojz Rolih. Pokopali so ga na pokopališču v Shepartonu.

V Warrawongu je avto povozil Marija Božič. Poškodbe so bile tako hude, da jim je podlegla.

NEKAJ IZ GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA

Utrditev pesosa

Še preden je prišlo do nedavnega poskusa državnega udara je bilo opaziti stalno naraščanje vrednosti pesosa v primeri z dolarjem in preko tega z drugimi valutami. Med bistvene razloga te utrditve pesosa bi mogli naštet naslednje: z razvrednotenjem lani proti koncu leta, ko se je uradno sorazmerje pesosa spremenilo od 7:1 na 18:1, je bilo polaja za izplačila obveznosti napram denarja v obtoku, zraven pa so uradno dovoljena povišanja plač in dodatkov prisilila delodajalce, da so si morali omisliti potrebne količine tekočega denarja za izplačila obveznosti napram delavstvu. Kapitalisti so te potrebe krili s prodajo shranjenih dolarjev. Istočasno je tudi precej padlo zanimanje za nakup avtomobilov in nadomestnih delov, kar je spet prepustilo gotovo količino dolarjev na notranjem trgu nedotaknjenih. Z drugimi besedami povedano bi se reklo, da je bilo več prodajalcev dolarja kot pa kupecv.

V zadnjem času vlada tudi ni dala uvoznih dovoljenj v večjih količinah, da bi zaradi njih dosege uvozniki bili prisiljeni nakupiti dolarje.

Predvsem pa je k utrditvi pesosa pomagala ena najbolj razveseljivih novic, da je namreč arg. predstavniku dr. Verrieru uspelo doseči v Parizu načelen pristanek desetih držav o medsebojnem trgovanju z Argentino. Do tega pristanaka je dr. Verrier prišel s silno spretno in uspešno vodenimi pogajanjmi s predstavniki naslednjih dežel: Anglije, Francije, Belgije, Nizozemske, Luksemburga, Danske, Italije, Švice, Norveške in švedske. Medtem ko je ob dr. Verrierjevem prihodu v Pariz pred dva mesecema bilo govora samo o tem, naj bi pripravil vse potrebno, da en-

krat pride do takšnega dogovora, je bilo na strani desetih držav toliko dobre volje in pripravljenosti trgovanja z Argentino, da je namesto priprav dr. Verrier enostavno zaključil pogajanja v prvem obdobju. Smisel teh pogajanj in končni sporazum je v tem, da bo Argentina odslej lahko trgovala s katero koli izmed teh držav, da bo lahko prosto izbirala blago, kakršno bo hotela in ga tudi plačala z dobroimetji v tistih državah, v katerih ji bo najbolj kazalo porabiti pridobljena dobroimetja. Po dosednji praksi dvostranskih pogodb je bila Argentina namreč vedno prisiljena, kupiti v dotični državi vse tiste produkte, ki jih je sopodpisnica navedla v listi medsebojnega trgovanja, pa čeprav bi iste produkte Argentina dobila drugod ceneje in verjetno tudi boljše. Poleg vsega pa je pri takšnem dvostranskem trgovanju bila vedno postavljena takšna cena, ki je prinašala korist posameznim državnim ustanovam odn. njih predstavnikom.

V okvir tega dogovora z desetimi pa spada tudi ureditev dosedanjih argentinskih dolgov v teh državah. Dr. Verrierju je uspelo, da so vse države pristale na to, da se trenutno obstoječi dolgov prično odplačevati s pričetkom ponovnega trgovanja, plačani pa morajo biti v desetih letih. Poprečne obresti, ki jih pri tem države upnice stavijo, so nekako 3 1/2%, kar je silno ugodno.

Ta dogovor je psihološko vplival na tukajšnji valutni trg in prvi odmev je bil prav v krepkem padcu dolarja napram pesosu. V trgovskih krogih je ponovno zrastle upanje, da se bo Argentina slej ali prej spet uveljavila v svetu kot resen trgovski partner. In zanimivo je pri tej utrditvi to, da niti prvi dan po zadušnem poskusu drž. udara

niti kasnejše dni dolar ni zrastel, kar bi bila sicer logična posledica dvodnevne pretresa v državi. Sklepati je torej, da je notranji trg postal toliko zrel, zunanji pa goji tolikšno zaupanje v sedanje razmere, da niti takšni pretresi niso mogli poslabšati vrednosti pesosa.

Če je mogoče kolikor toliko sklepati v naprej, bi lahko zapisali, da bo peso do nadaljnjega ostal na dosedanji jakosti, ki se bo spreminjala v njegovo korist, v kolikor bo povečana produkcija in izvoz, zmanjšan pa obenem uvoz ne-nujno potrebnih stvari. Nekajednevo valovanje v slabo pesosa pa je možno, ako bi vlada izdala večje količine uvoznih dovoljenj, kar pa ni pričakovati, kajti če kdo, potem morajo resorni ministri skrbeti za to, da sami ne pomagajo spet dolarju na noge.

V "Svobodni Sloveniji" smo nedavno objavili sporočilo, da je sedaj olajšano pošiljanje paketov v domovino. Ker smo od več strani dobili prošnjo naj bi o tej stvari objavili točnejša navodila, objavljamo sedaj tole pojasnilo:

Kar zadeva oddajanje paketov preko pošte, je v veljavi sedaj tale predpis: Medtem ko je doslej bilo treba prositi poseben formular in ga overoviti v pisarni v ulici Cangallo — kadar je šlo za pošiljko dovoljenih stvari za izvoz, je sedaj dovolj, predložiti odprt paket poštnemu uradu, ki posluje v prostorih glavne carinarnice v pristanišču Buenos Airesu, kjer paket vpriči odpošiljatelja zapro, potem ko je ta slovesno izjavil, da v paketu ni stvari, ki jih veljavni predpisi ne dovoljujejo izvažati. Na ta način je odpravljeno nepotrebno iskanje formularja v ulici Cangallo.

Anglija bo izvozila v rdečo Kitajsko samo tolikšne količine kavčuka, da se z njimi ne bo mogla povečati vojaška moč te dežele.

ZSSR je prvič kupila v Indiji kavo, in sicer 500 ton.

Ogromno zanimanje je v svetu vzbudila novica iz Argentine, da namerava kupiti 200 Diesel lokomotiv. Poleg Angležev, ki se resno trudijo, da bi naredili kupčijo, so konkurenčni ponudniki tudi Japonci, Belgijci in USA.

Uradni predstavnik Daimler Benza je odločno zanimal govorice, po katerih naj bi Mercedes Benz likvidiral svoja podjetja v Argentini.

ZAKONITA DOLŽILA ZA OSEBE, KI SO ZAPOSELENE V ZASEBNEM GOSPODINSTVU

Dne 24. maja t. l. je izdala začasna vlada dekret - zakon, ki dopolnjuje dekret - zakon št. 326/56 o delu v zasebnem gospodinstvu. Ob istem času je izšlo obvestilo, da se nahaja v študiju vprašanje o socialnem zavarovanju in o odpustu oseb, zaposlenih v zaseb. gospodinstvu.

Iz novega dekreta - zakona navajamo naslednja važna določila: Za uslužbenice v zasebnem gospodinstvu se smatrajo tiste osebe, ki v pretežni meri vršijo opravila, zvezana z gospodinstvom. Ako pa vršijo v pretežni meri druga opravila in samo mimogrede kaj opravijo v gospodinstvu tedaj ne spadajo pod to določilo. — Osebe, zaposlene v gospodinstvu, imajo pravico do nočne gočitka. Samo v zelo važnih prime-

rih (bolezen, potovanje in pod.) sme delodajalec prekiniti nočni počitek uslužbenca. — Med dopoldanskim in popoldanskim delom ima uslužbenec pravico do triurnega počitka, v katerem se nahaja tudi čas kosila. — Uslužbenec, ki je v službi že 30 dni, ima pravico do 30 dnevnega plačnega — bolovanja na leto. Ko izčrpa teh 30 dni in še ni sposoben za delo, delovna pogodba preneha brez pravice do odškodnine. — Vsakdo, ki je v službi, mora imeti delavsko knjižico.

Od ostalih določil naj navedemo še minimalne plače, ki jih določa novi dekret - zakon. Obstojta pet kategorij. V prvo kategoriji znaša plača \$ 700.— na mesec (poleg hrane in stanovanja). V to kategorijo spadajo: vzgojiteljice, governant, osebe, ki vodijo gospodinstvo (amas de llaves), upravitelji, spremljevalke in dojilje. — V drugo kategorijo s plačo \$ 500.— na mesec spadajo: specijal. kuharji in kuharice, specijal. sobarice, specijal. otroške negovalke, slugi in vratarji zasebnih hiš. — V tretjo s plačo \$ 350.— pa spadajo: kuharice, služkinje, sobarice, gospodinjske pomočnice in vrtnarji. — V četrto, s plačo \$ 250.— spadajo: vajenci in vajence v zaseb. gospodinstvu od 14 do 17 let. — V peto kategorijo pa spadajo tkz. postrežnice, ki ne prebivajo pri gospodarju. Imajo plačo po dogovoru.

KITAJCI SE BODO LATINIZIRALI

Poleg številnih sprememb, ki so matično ozemlje Kitajske doletele v zadnjih letih, je ena izmed najvažnejših prav gotovo najprej odprava analfabetizma in za njim sprememba dosedanje kitajske pisave, obsegajoče nekako 47.000 različnih znakov. Kot si sedanje oblasti zamišljajo, naj bi analfabetizem odpravljali na tale način: ako hočejo 80% od 600 milijonov prebivalcev, ki so še nepismeni, naučiti pisati in brati, potem morajo začeti po posameznih slojih. Od 31. marca letos naprej bodo morali vsi delavci po nekaj ur tedensko posvetiti študiju 1500-2000 znakov, ki so najosnovnejši za branje stare kitajske pisave. Vsi drž. uradniki in nameščenci bodo morali znati brati in pisati v teku prihodnjih treh let, vsi industrijski delavci v teku naslednjih pet let in vsi ostali prebivalci v prihodnjih desetih letih.

Ko bodo tako vsi znali brati in pisati po starem načinu, se začne šele novo obdobje v kitajski pismenosti: izmed sto in sto različnih dialektov, ki imajo vsi svoje znake za marsikatero besedo, bo treba izbrati samo enega, ki bo potem obveljal kot uradni kitajski jezik. Tak jezik naj bi bil dosedanji pekinški dialekt, imenovan tudi mandarin. In ko bo po vsej deželi zavladal ta dialekt, pride naslednja doba, ko bodo že itak omejeno število pismenih znakov nadomestili s 25 črkami latinske abecede ter še s petimi posebnimi znaki za kitajske posebnosti v jeziku, kot pravijo poročila, in sicer za č, j, ng, š in ž. Najbolj zanimivo pa je to, da je kljub silnemu ruskemu pritisku, naj bi sedanja rdeča Kitajska vpeljala cirilico in ne latinico, uradna komisija, ki se je bavila s tem problemom navedla, da je že pred 350 leti italijanski jezuitski pater Matteo Ricci z velikim uspehom zapisal kitajske besede z latinskimi črkami. In na očitke, češ da je latinska pisava popolnoma tuja kitajskemu duhu, je ista komisija odgovorila, da je kitajski miselnosti bil tudi tuj prvi parnik in prvi avion, prvi stroji in podobno, pa so jih kljub temu sprejeli.

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:
Victor Martínez 50, Buenos Aires.
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelctual N° 498945	

OBVESTILA

V nedeljo dne 1. julija 1956 priredijo Slovenci v Lanusu Anzengruberjevo veseloigro "Slabo vest" v farni dvorani pri sv. Jožefu. Režija: Hladnik Nace, scenografija: Reven Slavko. Vstopnice se dobe pred pričetkom predstave po 2, 4 in 6 pesov. Vljudno vabljeni vsi Slovenci, posebno pa še iz Avellane in Berazategui. Pričetek ob pol štirih popoldne.

Slovenski akademiki bomo imeli svoj redni sestanek v soboto, dne 23. junija ob 19. uri na Victor Martinez 50. Predaval bo g. prof. Geržinič o študijskih metodah.

K telovadnim vajam, odbojki, ping-pongu, vabi vsa dekleta, ki žele preživeti prijetno popoldne 23. junija ob 1/2 4 uri pop. na Pristavo v Moronu

Odbor SDO

Ta teden je Gallusov teden! Ne pozabimo, da bo čim večja udeležba Slovencev na Gallusovem koncertu (v okviru državne direkcije za kulturo) prav tako pomagala k poznanju slovenskega imena kakor nastop sam. Kdor le more, naj se koncerta udeleži (ta torek, dne 26. t. m. ob 18.30 v Teatro Smart na Corrientes 1283, Capital).

Vsak po svojih močeh priskočimo ta teden Gallusu na pomoč. Zato ta teden kupimo v prednaročilu nove Gallusove plošče (ena plošča za 30 pesov, dve za 55 in tri za 75 pesov). Po možnosti pridimo tudi naravnost Gallusov sklad za nabavo aparata za snemanje na trak.

Ta zmaga zahoda nad Rusijo, da tako rečemo, v sedanji Kitajski, ima dalekosežnejše posledice, kot jih je opaziti prvi trenutek. Bodoča kitajska inteligenca bo pri izbiri knjig pri svojem študiju morala segati po knjigah, pisanih v latinskih črkah, ker ji bodo bližje, kot na primer cirilica. V tej možnosti dosegljivosti znanja v knjigah, izšlih na zahodu, vidijo nekateri upanje, da bo v prihodnjih desetletjih morda le prevladal na Kitajskem dokončno zahodni kulturni vpliv.

DARILNE PAKETE V DOMOVINO POŠILJA PREKO TRSTA Z GARANCIJO, SOLIDNO, HITRO

IN S KVALITETNIM BLAGOM
PAKEXPRESS — MILAN SERTIĆ
Charcas 476 - T. E. 32-0248

Buenos Aires
Uradne ure ob delavnikih od 8-19 ure
— neprekinjeno razen ob sobotah —

DRUŽABNA PRIREDITEV

"Slovenske Besede"

bo v soboto 30. junija (in ne 23. junija kot je bilo že objavljeno) v prostorih športnega kluba Excelsior, calle Patricios 457, Santos Lugares.

Sodeluje — Harmony Jazz. Med odmori igrata na kitaro in harmoniko g. Hočevar in gđc. Godčeva. Srečolov z lepimi dobitki.

Dohod z železnice FCNG Urquiza do postaje S. Lugares. Omnibusi: 123, 169. Kolektivi: 19, 6 in 143.

bi na Marsu naleteli na Irce ali Italijane; tudi to, da ta živa bitja na Marsu niso bila podobna strašnim žuželkam z običajno mešanico visoke inteligence in satanske zlobe, kakor jih vedno popisujejo pisatelji v raznih utopiističnih romanih, to mu je bilo čisto jasno. Vse, kar je slišal, je jasno in lepo uredil. Saj težki in komplicirani problemi zanj niso bili nič novega.

Razumel je tudi, da so Marsovc tehnčni razvoj zemlje s skrbmi opazovali in spremljali. Saj je čisto mogoče, da so našli zadosten razlog, misliti, da bodo zemljani spravili v nevarnost ne samo zemljo, ampak tudi druga nebesna telesa, ki krožijo okrog sonca. Razumljivo mu je bilo, da bi v tem primeru tudi najbolj miroljubni in dobrodušni Marsovc morali začeti misliti na nekakšno preventivno vojno. Toda težko bi bilo reči, če bi bila taka vojna planeta proti planetu moralno opravičena ali ne. On — C. B. sam v takem primeru res ne bi bil rad tisti, ki bi moral to odločati.

Samo po sebi se mu je zdelo razumljivo, da so Marsovc verovali. Ateizem je bil zanj neumnost, agnosticizem pa neke vrste strahopetnost. Cary je v divjih videl nepadla bitja, ki so živela na svoj način "v raju", pa je bil zato prepričan, da njih skušnjava obstoja v strahu pred bodočim razvojem dogodkov na zemlji, v

kateri je treba na vsak način poseči.

Vera je C. B. ju bila čisto enostavno vera v Boga in sveto pismo, ne pa tudi vedno v posamezne posebnosti, ki so sveto pismo po svoje razlagale. Vpliv vere na človeško življenje pa je bil v tem, da se je bilo treba pač pokoriti zapovedim, kar v veleindustriji na primer ni vedno lahko, pa je tudi moralo obveljati, sicer bi šlo vse narobe. Sedaj pa je nenadoma stal pred problemom skušnjave v raju, pred vprašanjem o nepokorščini naših prastaršev, v čisto živi resničnosti. Biti tako osebno navzoč ob takem vprašanju, to je bilo zanj pa že malo preveč in docela nedojemljivo. Saj to je bilo nekako tako, kakor da bi osebno doživljal prve strani iz zgodb sv. pisma, čeprav to pot v drugačni vlogi, kakor so jo igrali naši prastarši: sedaj so bili zemljani sadež na drevesu spoznanja in Marsovc tisti, ki so po tem sadežu že segali.

In kaj je Marmon? Ta človek je zanj vedno ostal nekakšna uganka — in kaj takega se je C. B. v življenju le malokdaj zgodilo. Cary je po vsem videzu domneval, da je Marmon ali sam satan ali po vsaj od njega obseden. Pa je bil morda ta nesrečnež le nor.

Tako se je zgodilo, da je C. B. po dolgem premoru, ki je nastal, s prvim vprašanjem hotel zvedeti od Caryja: "Kaj res mislite, Cary, da še dandanes med ljudmi lahko najdete obsedene?"

Peter Rant

CONTADOR PUBLICO NACIONAL
TRADUCTOR PUBLICO
GRANADEROS 61
T. E. 66-0818

DRAGI ROJAK,

Naš narod že od nekdaj slovi kot ljubitelj cvetlic. Kje niso naše prijateljice cvetlice krasile oken slovenskih domov? V Argentini ni mogoče gojiti cvetlic v oknih. Drugačne razmere so in drugačno je podnebje. Ali pa si že opazil, da vsi domovi v Argentini naravnost tekmujejo med seboj kdo bo imel lepši vrt. Tudi ti ne pozabi na svoj vrt. Ako ne veš kako in kaj bi zasadil, da ti bo vrt res v okras hiše in v korist se obrni na domače vrtnarsko-gradbeno podjetje

TRIGLAV

Tortuguitas FNG Belgrano
Prov. Bs. Aires
eno kvadro od postaje po ulici Moreno

SLOVENSKA PISARNA

išče pisarniško moč, moško ali žensko, po možnosti z znanjem stropijskega le za par ur dnevno.

Čas po dogovoru. Ponudbe s pogoji pošljite na Upravo Svobodne Slovenije, Victor Martinez 50, Buenos Aires, pod značko "Slovenska pisarna".

PRIDRUŽITE SE TUDI VI stalno naraščajočemu krogu zadovoljnih naročnikov pošiljk vsake vrste v domovino, ki jih po

ZNATNO ZNIZANIH CENAH

najhitreje in najkonvenientneje odpremlja iz Trsta slovenska tvrdka

UNIVERSAL IMPEX

Pišite po novi cenik ter pošiljajte pismena naročila z nakazilom na naslov:

C. Cimperšek, Casilla de Correo 4359 Buenos Aires,

osebno pa lahko obiščete v ta namen OB VSAKEM ČASU v Capitalu

g. R. Bata, Juan B. Justo (ex 17 de oct.) 2372

(subte Dorrego ali žel. postaja Chacarita), tel. 55-0900.

"EUROPAK"

CANGALLO 439, oficina 119, I nadstropje

T. E. 30 - 5224

Buenos Aires

pošilja v domovino iz svojega skladišča v Trstu vsakovrstne pakete z živili, šivalne stroje, dvokolesa, radijske aparate, škropilnice za vinograd in podobno.

Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših predpisih oproščeni carine. Pošiljamo tudi vse vrste zdravil z letalsko pošto in pakete iz Argentine z živili in blagom, ki jih stranke same prinesejo. Paketi prispejo iz Trsta v roke prejemnika v okoli 25 dneh in so v celoti zavarovani.

Uradne ure od 9.30 do 19. ob sobotah od 9. do 12.30

Naročila in denarna nakazila pošiljate na:

EUROPAK - CANGALLO 439, of. 119, 1-er. piso - Buenos Aires